

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea Babeș-Bolyai
1.2 Facultatea	Drept
1.3 Departamentul	Drept privat
1.4 Domeniul de studii	Drept
1.5 Ciclu de studii	Master
1.6 Programul de studiu / Calificarea	Instituții de drept privat

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	Probleme actuale de răspundere civilă delictuală				
2.2 Titularul activităților de curs	Lect. univ. dr. Adina-Nora Buciuman				
2.3 Titularul activităților de seminar	Lect. univ. dr. Adina-Nora Buciuman				
2.4 Anul de studiu	MI	2.5 Semestrul	I	2.6. Tipul de evaluare	C
2.7 Regimul disciplinei					DS

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	3	Din care: curs	2	3.3 seminar/laborator	1
3.4 Total ore din planul de învățământ	42	Din care: curs	24	3.6 seminar/laborator	14
Distribuția fondului de timp:					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					1
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					1
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					1
Tutoriat					
Examinări					2
Alte activități:					
3.7 Total ore studiu individual	42				
3.8 Total ore pe semestru	84				
3.9 Numărul de credite	6				

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	Cunoștințe de drept civil, partea generală și teoria generală a obligațiilor
4.2 de competențe	Capacitate de analiză și sinteză, abilități de studiu individual, de argumentare juridică în cadrul unei lucrări

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1 De desfășurare a cursului	-
5.2 De desfășurare a seminarului/laboratorului	-

6. Competențele specifice acumulate

Competențe profesionale	Cunoașterea aprofundată a problematicii răspunderii civile delictuale. Semnalarea problemelor sensibile ale răspunderii civile delictuale, cunoașterea evoluției și a teoriilor formulate în doctrină și jurisprudență ca răspuns la acestea. Cunoașterea fundamentului diferitelor forme de răspundere (sau a reperelor esențiale identificării lui), precum și a raporturilor între acestea. Cunoașterea aprofundată a condițiilor diferitelor forme de răspundere civilă delictuală, înțelegerea rolului lor în funcție de fundamentul recunoscut unui anumit tip de răspundere delictuală, aplicarea lor coerentă pe tipologii de spețe. Cunoașterea cazurilor de exonerare de răspundere, precum și a problemelor teoretice și practice dificile referitoare la acestea. Înțelegerea principiilor și mecanismelor de aplicare a efectelor răspunderii civile delictuale. Capacitatea de a adapta teoria generală a răspunderii civile la problemele actuale privind repararea prejudiciilor, în contextul evoluției tehnologice și a accepțiunilor privind valorile sociale demne de protecție juridică. Capacitatea de analiză critică a regimurilor speciale de răspundere civilă, instituite prin legi speciale interne, respectiv regulamente europene (răspunderea pentru prejudiciul ecologic, răspunderea și asigurarea RCA în cazul accidentelor de circulație, răspunderea pentru accidente cauzate de sisteme moderne de locomoție, răspunderea pentru fapta roboților și a inteligenței artificiale, răspunderea statului pentru erori judiciare). Capacitatea de rezolvare temeinic argumentată științific a unor cazuri practice dificile de răspundere civilă delictuală. Capacitatea de analiză a unei probleme de răspundere civilă delictuală în cadrul unei lucrări de cercetare.
Competențe transversale	Formarea unor deprinderi specifice activității de cercetare; incitarea curiozității științifice; dezvoltarea spiritului critic și interogativ. Manifestarea unei atitudini responsabile față de pregătirea continuă, cunoașterea operativă și aplicarea corespunzătoare a principiilor dreptului, dar și a normelor de drept pozitiv și a orientărilor jurisprudenței într-un domeniu specific al dreptului. Dezvoltarea tehnicii argumentative, a capacității de analiză și de sinteză. Abordarea unei probleme din mai multe perspective, recunoașterea și respectarea diversității de opinii, în chestiunile discutabile.

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	Dobândirea de către studenții masteranzi a unor cunoștințe aprofundate de răspundere civilă delictuală, care să poată constitui premise ale unei eventuale activități de cercetare științifică ulterioară, respectiv ale unei abordări la un nivel superior a cazurilor practice în domeniu întâlnite la momentul actual în activitatea profesională
7.2 Obiectivele specifice	Cunoașterea aprofundată a problematicii răspunderii civile delictuale. Cunoașterea evoluției și a teoriilor formulate în doctrină și jurisprudență cu privire la problemele discutabile ale răspunderii civile delictuale. Dobândirea capacității de rezolvare a cazurilor de răspundere civilă în ipoteze speciale, în care se impune stabilirea raportului corect între dreptul comun și reglementările speciale.

	Cunoașterea fundamentului diferitelor forme de răspundere (sau a reperelor esențiale identificării lui), precum și a raporturilor între acestea. Cunoașterea aprofundată a condițiilor diferitelor forme de răspundere civilă delictuală, înțelegerea rolului lor în funcție de fundamentul recunoscut unui anumit tip de răspundere delictuală, aplicarea lor coerentă pe tipologii de spețe. Cunoașterea cazurilor de exonerare de răspundere, precum și a problemelor teoretice și practice dificile referitoare la acestea. Înțelegerea principiilor și mecanismelor de aplicare a efectelor răspunderii civile delictuale. Dobândirea capacității de rezolvare temeinic argumentată științific a unor cazuri practice dificile de răspundere civilă delictuală. Dobândirea capacității de analiză a unei probleme de răspundere civilă delictuală în cadrul unei lucrări de cercetare.
--	---

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
1. Aspecte introductive. Recapitularea regulilor generale ale răspunderii civile delictuale studiate la nivel licență	Prelegere cu puternic caracter interactiv	-
2. Condițiile generale ale răspunderii civile delictuale. Prejudiciul – evoluții și perspective. Obiectivizarea prejudiciului. Psihologizarea prejudiciului	idem	-
3. Caractere indisciplinate ale răspunderii pentru prejudiciul ecologic	idem	
4. Fapta ilicită. Evoluția noțiunii. Încălcarea unui drept și lezarea unui interes legitim. Relația dintre răspunderea civilă și protecția drepturilor nepatrimoniale	idem	-
5. Raportul de cauzalitate. Dificultăți teoretice și practice. Concursul de cauze	idem	-
6. Particularitățile culpei profesionale. Răspunderea pentru malpraxis medical. Răspunderea magistraților și răspunderea statului pentru erori judiciare	idem	-
7. Probleme actuale ale răspunderii pentru fapta altuia. Discuții privind extinderea răspunderii pentru fapta minorului și a majorului protejat. Cazuri speciale ale exonerării de răspundere a comitentului. Relația dintre prepușenie și paza juridică.	idem	-
8. Răspunderea obiectivă. Lucrurile cauzatoare de prejudicii în epoca digitalizării	idem	-
9. Răspunderea pentru roboți și inteligența artificială. Aspecte de bioetică	idem	-
10. Cazurile de exonerare de răspundere în contexte recente (criza economică, Criza Covid-19, război, fenomene meteo extreme etc.). Forța majoră și cazul fortuit. Fapta victimei și fapta terțului	idem	-
11. Cazurile justificative. Legitima apărare. Starea de necesitate. Autorizarea și ordinul legal.	idem	-

Răspunderea civilă vs. răspunderea administrației. Business judgement rule		
12. Efectele răspunderii civile delictuale. Repararea daunei. Asigurarea de răspundere civilă delictuală	idem	-
13. Observații de sinteză		-

Bibliografie selectivă:

P. Vasilescu, *Drept civil. Obligații*, Hamangiu, București, 2024, p. 565-702;
L. Pop, I. F. Popa, S. I. Vidu, *Curs de drept civil. Obligațiile*, Universul Juridic, București, 2020;
F. I. Mangu, *Răspunderea civilă. Constantele răspunderii civile*, Universul Juridic, București, 2014;
F. I. Mangu, *Răspunderea civilă delictuală obiectivă*, Universul Juridic, București, 2015;
C. Juguștru, *Prejudiciul – repere românești în context european*, Hamangiu, București, 2013;
C. Juguștru, *Drept civil. Obligațiile*, Hamangiu, București, 2023;
M. Eliescu, *Răspunderea civilă delictuală*, Ed. Academiei RSR, București, 1972;
Ph. Malaurie, L. Aynès, Ph. Stoffel-Munk, *Drept civil. Obligațiile*, Wolters Kluwer, București, 2010;
G. Viney, *Introduction à la responsabilité*, L.G.D.J. Paris, 2008;
G. Viney, P. Jourdain, *Les conditions de la responsabilité*, L.G.D.J., Paris, 2006;
G. Viney, P. Jourdain, *Les effets de la responsabilité*, L.G.D.J., Paris, 2010;
L. Pop, *Tablou general al răspunderii civile în Noul Cod civil*, RRDP nr. 1/2010;
I. I. Neamț, *Acțiunea colectivă ca mijloc de reparare a prejudiciilor în masă. O analiză din perspectiva dreptului comparat*, Ed. Universul Juridic, București, 2017;
Călin R. M., *Malpraxisul medical. Răspunderea personalului medical și a furnizorului deservicii medicale. Practică judiciară*, ediția a 2-a, Ed. Hamangiu, București, 2016;
V. Diaconiță (coord.), *Răspunderea în cazurile de malpraxis medical. Aspecte de drept substanțial și procedural*, ed. Solomon, București, 2022;
C. Juguștru (coord.), *Daunele morale (colectiv)*, Revista română de drept privat, nr. 3/2020.

8.2 Seminar / laborator	Metode de predare	Observații
1. Chestiuni introductive	Prezentarea planului general al cursului, obiectivele acestuia, metodele de cercetare și analiză, precum și a flexibilității relative a tematicii în funcție de interesele concrete ale studenților. Obținerea și analiza feedback-ului studenților referitor la tematica propusă.	
2. Jurisprudența Perruche. Prejudiciul persoanelor inconștiente. Interesul legitim protejat. Prejudiciul de masă. Acțiunea colectivă. Caracterul cert al prejudiciului. Discuții privind prejudiciul eventual. Prejudiciul economic pur. Răspunderea preventivă. Prejudiciul potențial vs. crearea unui risc ca prejudiciu	Provocarea unor discuții libere pe probleme sensibile ale tematicii. Studiul și comentarea unor hotărâri judecătorești relevante Analiza unor texte legale incidente	-
3. Analiza regimului răspunderii din OUG 195/2005, OUG 68/2007, Legea 46/2008, inconvenientelor anormale de vecinătate (art. 630 C.civ.), art. 58-81 C.civ., în raport cu regimul comun al răspunderii delictuale din	idem	

C.civ. Analiză de jurisprudență internă relevantă		
4. Răspunderea pentru prejudicii cauzate prin fapte de presă. Regimul de apărare a drepturilor nepatrimoniale vs. răspunderea delictuală de drept comun; Fapta ilicită – criteriu de delimitare a răspunderii civile delictuale de răspunderea civilă contractuală. Prejudiciul cauzat cu ocazia unui contract. Cazuri practice	idem	
5. Raportul de cauzalitate. Aspecte practice. Analiza unei expertize tehnice de specialitate (vicii de construcție, incendii, explozii, accidente)	idem	-
6. Vinovăția. Particularități ale răspunderii profesionale. Răspunderea medicală. Obligații legale ale medicului. Răspunderea medicului și răspunderea instituției medicale. Alte ipoteze de răspundere profesională. Limitele dualismului răspundere contractuală – răspundere delictuală. Răspunderea magistraților și răspunderea statului pentru erori judiciare.	idem	-
7. Analiza avantajelor și inconvenientelor extinderii domeniului răspunderii pentru fapta minorului în Noul Cod civil. Analiza cazurilor de exonerare de răspundere. Limitele raportului de prepușenie. Situația săvârșirii cu intenție de către prepus a faptei prejudiciabile. Relevanța rolului activ al victimei în producerea prejudiciului	idem	-
8. Extinderea domeniului răspunderii pentru lucruri. Răspunderea pentru lucruri inerte. Cerința rolului activ. Paza juridică și discernământul. Lucrurile prejudiciabile în epoca digitalizării. Sisteme de inteligență artificială. Criterii de clasificare propuse	idem	-
9. Răspunderea pentru inteligența artificială. Drone autonome, mașini autonome și roboți casnici. Aspecte de bioetică. Regulamentul Parlamentului European și al Consiliului nr. 2024/1689 din 13.06.2024 și anexa, de stabilire a unor norme armonizate privind inteligența artificială (legea privind inteligența artificială) și de modificare a unor acte legislative ale Uniunii	idem	-
10. Forța majoră și cazul fortuit în contexte recente (criza Covid-19, căderi masive de zăpadă, război, criză economică, inundații etc.). Efecte și aplicare	idem	-
11. Cazurile justificative (legitima apărare, starea de necesitate, autorizarea și ordinul legal). Probleme teoretice și practice. Răspunderea civilă vs. răspunderea administrației	idem	-

12. Dificultăți practice privind repararea daunei. Daunele morale. Evaluarea prejudiciului vs. Estimarea prejudiciului. Asigurarea de răspundere civilă delictuală. Sistemul de asigurare RCA	idem	-
---	------	---

Bibliografie

P. Vasilescu, *Drept civil. Obligații*, Hamangiu, București, 2024, p. 565-702;
L. Pop, I. F. Popa, S. I. Vidu, *Curs de drept civil. Obligațiile*, Universul Juridic, București, 2020;
F. I. Mangu, *Răspunderea civilă. Constantele răspunderii civile*, Universul Juridic, București, 2014;
F. I. Mangu, *Răspunderea civilă delictuală obiectivă*, Universul Juridic, București, 2015;
C. Juguștru, *Prejudiciul – repere românești în context european*, Hamangiu, București, 2013;
M. Eliescu, *Răspunderea civilă delictuală*, Ed. Academiei RSR, București, 1972;
Ph. Malaurie, L. Aynès, Ph. Stoffel-Munk, *Drept civil. Obligațiile*, Wolters Kluwer, București, 2010;
G. Viney, *Introduction à la responsabilité*, L.G.D.J. Paris, 2008;
G. Viney, P. Jourdain, *Les conditions de la responsabilité*, L.G.D.J., Paris, 2006;
G. Viney, P. Jourdain, *Les effets de la responsabilité*, L.G.D.J., Paris, 2010;
V. Diaconiță (coord.), *Răspunderea în cazurile de malpraxis medical. Aspecte de drept substanțial și procedural*, ed. Solomon, București, 2022;
L. Pop, *Tablou general al răspunderii civile în Noul Cod civil*, RRDP nr. 1/2010.

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Îndeplinirea obiectivelor activității de la curs și seminar, precum și a pregătirii individuale, asigură dobândirea competențelor necesare demarării și dezvoltării cu succes a unei activități ulterioare de cercetare în domeniul răspunderii civile delictuale.

De asemenea, studiul disciplinei este organizat în vederea formării de absolvenți apti să aplice aspectele teoretice problemelor ridicate în practica judiciară, atât din poziția obiectivă a magistratului, cât și din cea a avocatului sau consilierului juridic, marcată de imperative de dinamism, flexibilitate, creativitate și putere de anticipare.

Orientarea în egală măsură pragmatică a studiului, atât prin conținutul și metoda de predare, precum și prin criteriile de evaluare, favorizează dobândirea unor abilități teoretice și practice încheiate, care să constituie un atu în fața unui angajator reprezentativ în special în domeniul asigurărilor de răspundere civilă.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Înșușirea și înțelegerea aspectelor teoretice aferente tematicii dezvoltate la curs	Redactarea unei lucrări pe o temă de interes teoretic și practic actual din domeniul răspunderii civile delictuale	50%
	Dobândirea abilității de problematizare, de argumentare coerentă și justă a unei poziții într-o problemă teoretică și practică controversată, respectiv de aplicare a chestiunilor teoretice la spețe concrete cu stare de fapt complexă	Prezentarea lucrării elaborate și răspunsul la întrebări pe tema tratată în aceasta	25%
10.5 Seminar/laborator	Semnarea unor probleme interesante și/sau discutabile;	Evaluarea intervențiilor voluntare sau provocate ale studenților masteranzi	10%

	propunerea unor soluții juste și coerente pentru acestea		
	Dobândirea abilității de aplicare a chestiunilor teoretice la spețe concrete organizate pe tematici. Dobândirea abilității de prezentare a unei lucrări teoretice sau a unui comentariu de jurisprudență	Evaluarea intervențiilor individuale în cadrul discuțiilor pe marginea prelegerilor. Coordonarea unei discuții pe o problemă, în urma unei documentări. Evaluarea muncii în echipă în cazul unor lucrări comune	15%

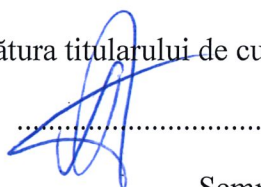
10.6 Standard minim de performanță

Redactarea unei lucrări coerente pe o temă de interes științific și/sau practic, semnalarea dificultăților teoretice și practice, prezentarea unor posibile soluții, indicarea și argumentarea soluției propuse de autor sau la care aderă autorul. Folosirea unui material bibliografic mediu. Lipsa unor greșeli majore. Participare activă în cadrul dezbaterilor de la curs/seminar.

Data completării

.....16.09.2024.....

Semnătura titularului de curs

Semnătura titularului de seminar

Data avizării în departament

.....

Semnătura directorului de departament

.....

